

Қоғам дамуын ақпараттық қолдау Қоры

**АЙМАҚТАР БОЙЫНША, ОНЫҢ
ІШИНДЕ АУЫЛ ТҰРҒЫНДАРЫНЫҢ
МҰҚТАЖДЫҚТАРЫ МЕН
ҚАЖЕТТІЛІКТЕРІН БАҒАЛАУ
ӘДІСТЕМЕСІН ЕНГІЗУ БОЙЫНША
ӘДІСТЕМЕЛІК ҚҰРАЛ.**

2019 ж.

МАЗМҰНЫ

1. Жалпы ережелер

2. Халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктерін бағалауды ұйымдастыру және жүргізу.

2.1 Ұйымдастыру кезеңі:

2.1.1 Мәселені баяндау, мердігерді және қаржыландыру көзін анықтау.

2.1.2 Жұмыс тобын құру

2.1.3 Сарапшыларды іріктеу

2.2 Бастапқы кезеңі:

2.2.1 Мәселені нақтылау - сараптамалық сұхбат жүргізу

2.2.2 Халықтан сауалнама алу

2.2.3 Фокустық топтар. Сауалнама нәтижелерін тексеру

2.2.4 Жергілікті БАҚ контент- талдау

2.3 Нәтижелерді өңдеу және талдау

2.3.1 Зерттеу нәтижелерін өңдеуге арналған бағдарлама

2.3.2 Мұқтаждық пен қажеттіліктер картасын толтыру

2.3.3 Аналитикалық есептің дайындалуы және ұсынылуы.

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР.

Бұл Әдістемелік ұсыныстарды Қоғамның дамуын ақпараттық қолдаудың жеке қоры 2019 жылғы 26 наурыздағы № 25 «Аймақтар бойынша, оның ішінде ауылдық жерлердегі тұрғындардың мұқтаждықтары мен қажеттіліктерін бағалауды жүргізу» гранты туралы келісімді орындау барысында, «Аймақтар бойынша, оның ішінде ауылдық жерлердегі тұрғындардың қажеттіліктері мен сұраныстарын бағалауды жүргізу әдістемесіне-Тұрғындардың қажеттіліктері мен сұраныстарын әлеуметтік зерттеу бағдарламасына сай әзірледі. (1 қосымша).

Әдістемелік ұсыныстар аймақ бойынша, оның ішінде ауылдық жерлердегі халықтың қажеттіліктерін анықтауға және бағалауға, анықталған қажеттіліктерді қанағаттандыруға бағытталған мемлекеттік саясатты жасауға уәкілетті мемлекеттік органдардың, сондай-ақ үкіметтік емес ұйымдардың, азаматтық қоғам ұйымдарының, зерттеу компаниялары мен топтарының, жеке тұлғалардың пайдалануына арналған.

Осы нұсқаулықта келесі ұғымдар пайдаланылады:

- Мәселе: Адамның шұғыл мұқтаждықтары мен қажеттіліктерге қанағаттанбаудың саналы жағдайы.

- Мұқтаждық: адамның кез-келген жақсылықты қабылдауының қажеттілігі.

- қажеттілік: адамның материалдық немесе рухани сұранысын қанағаттандыру қажеттілігі.

Қазіргі ғылыми күнделікті өмірде осы ұғымдардың мағынасын бөлетін екі көзқарас бар, соған сәйкес осы ұғымдар синоним болып табылады.

Осы зерттеудің мақсаттары үшін «мұқтаждық» және «қажеттілік» ұғымдары «проблема» ұғымымен қисынды түрде байланысты.

Осылайша, кейбір мұқтаждықтар мен қажеттіліктер оларды қанағаттандыру проблемалары болмаған жағдайда танылмауы мүмкін (немесе орындалмайды). Бірақ адам өмірді, ағзаны, адам немесе әлеуметтік топты дамыту үшін объективті түрде қажет нәрсені сезінетін жағдай туындаған кезде және оны қанағаттандыра алмаса, ол үшін ол өзі білетін проблемаға айналады.

- әлеуметтанулық зерттеулер бағдарламасы – мұқтаждық пен қажеттіліктерді бағалау әдістемесі - зерттеудің мақсаттары, міндеттері, негізгі кезеңдері мен мақсатын анықтайтын, халықтың қажеттіліктері мен сұраныстарын анықтауға және бағалауға бағытталған теориялық құжат. Осы зерттеудің түпкілікті нәтижесі - тұрғындардың қажеттіліктері мен сұраныстары карталарын аймақ бойынша жаңарту, ол жалпыланған түрде халықтың өмір сүру деңгейін көрсетеді (өмір сүру деңгейінің индексі деп аталады).

- өмір сүру жайлылығы индексі қанағаттандырылмаған үлес пен қанағаттандырылған қажеттілік үлесі арасындағы айырмашылық ретінде есептелген кешенді көрсеткіш. Осылайша, теріс белгісі бар Индекс

көрсеткіштері қанағаттандырылмаған қажеттіліктердің таралуын, ал оң белгімен қанағаттандырылған қажеттіліктердің таралуын көрсетеді.

Бұл ақпарат адекватты мемлекеттік саясатты қалыптастыру және үкіметтің шешімдері мен халықтың қажеттіліктері арасындағы сәйкессіздіктерді азайту үшін, сондай-ақ үкіметтің емес ұйымдарының қызметін жоспарлау үшін (мемлекеттік және гранттық қаржыландыруды қоса алғанда) халықтың қазіргі қажеттіліктері мен бағалауға пайдаланылуы мүмкін.

- Мұқтаждық пен қажеттіліктерді бағалау әдістемесін іске асыруға арналған әдістемелік ұсыныстар: бұл құжатта әлеуметтанулық зерттеу бағдарламасын іске асырудың ұйымдастырушылық әрекеттері мен процедуралары – халықтың мұқтаждығы мен қажеттіліктерін бағалау әдістері сипатталған.

2. ТҰРҒЫНДАРДЫҢ МҰҚТАЖДЫҒЫ МЕН ҚАЖЕТТІЛІКТЕРІН БАҒАЛАУДЫ ҰЙЫМДАСТЫРУ ЖӘНЕ ЖҮРГІЗУ.

Зерттеудің негізгі сұрақтары:

- Қазақстан Республикасы халқының қажеттіліктері мен сұраныстары қандай?

- Ауыл және қала тұрғындарының, сондай-ақ Қазақстан Республикасының әртүрлі аймақтарының тұрғындарының қажеттіліктері мен сұраныстарында айырмашылықтар бар ма?

- Мемлекеттік органдар мен ҮЕҰ қызметі халықтың шұғыл қажеттіліктері мен сұраныстарына қалай сәйкес келеді?

Әлеуметтанулық зерттеудің мақсаты - Қазақстан Республикасы халқының аймақ, оның ішінде ауылдық жерлердегі мұқтаждығы мен қажеттіліктерін зерттеу және бағалау.

Зерттеу міндеттері

1. Қазақстан Республикасы халқының негізгі проблемаларын анықтау және жіктеу

1.1. Қазақстан Республикасы халқының аймақ бойынша, оның ішінде ауылдық жерлердегі өзекті мәселелерін анықтау.

1.2. Халықтың анықталған көкейтесті проблемаларын аймақтар бойынша жіктеу (осы проблемалардың өзектілік дәрежесінің аймақтық сипатын анықтау).

2. Қазақстан Республикасы халқының шұғыл мұқтаждығы мен қажеттілігін анықтау және бағалау, олардың анықталған проблемалармен байланысы

2.1. Әлеуметтік маңызы бар облыстардағы тұрғындардың мұқтаждықтары мен қажеттіліктерін анықтау және бағалау.

2.2. Анықталған проблемалармен халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктерінің арақатынасы.

3. Мемлекеттік органдар мен ҮЕҰ халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктерін қанағаттандыру дәрежесін бағалау

3.1. Мемлекеттік органдардың халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктерін қанағаттандыру дәрежесін бағалау.

3.2. Үкіметтік емес ұйымдардың халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктерін қанағаттандыру дәрежесін бағалау.

4. Басқару шешімдерінің халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктерінің сәйкестігін арттыру жолымен мемлекеттік органдар мен ҮЕҰ қызметін жетілдіру бойынша ұсыныстарды әзірлеу

4.1. Мемлекеттік органдарға ұсыныстар әзірлеу

4.2. ҮЕҰ үшін ұсыныстар әзірлеу.

Зерттеу нысаны мен мәні

Осы зерттеу аясында зерттеліп отырған проблеманың негізгі субъектілері - бұл Қазақстанның мұқтаждықтары мен қажеттіліктерін қанағаттандыру қажеттілігін сезінетін Қазақстанның қала және ауыл халқы. Нақты мұқтаждықтар мен қажеттіліктерді қанағаттандырудың мүмкін еместігі немесе едәуір қиындықтары субъектінің жағдайды проблемалы ретінде білуіне әкеледі.

Жоғарыда айтылғандарға сүйене отырып, зерттеудің негізгі қажеттіліктері аймақтардың қала және ауыл тұрғындарының шұғыл қажеттіліктерін анықтады.

Зерттеудің қосымша объектісі - бұл мемлекеттік органдар мен үкіметтік емес ұйымдардың халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктерін қанағаттандыруға, нәтижесінде әлеуметтік топтың немесе тұтас алғанда халықтың белгілі бір әлеуметтік маңызды мәселелерін шешуге бағытталған қызметі.

Зерттеу мәні - бұл мемлекеттік органдар мен ҮЕҰ қызметінің халықтың мұқтаждығы мен қажеттілігіне сәйкестігі.

2.1 Ұйымдастыру кезеңі.

Бұл Нұсқаулық зерттеудің теориялық бөлігі әлеуметтанулық зерттеу бағдарламасында әзірленген және бекітілген – мұқтаждық пен қажеттіліктерді бағалау әдістемесі негізінде жасалған және негізгі теориялық ережелерді қайта қараудың, толықтырудың немесе түбегейлі бейімдеудің қажеті жоқ.

Мұндай жағдайларда тапсырыс беруші мен мердігердің практикалық міндеттері бар - теориялық ережелерді орындау үшін қажетті нәтижелер алу үшін қажетті қадамдардың (рәсімдердің) тізбесін және реттілігін анықтау.

Бұл міндеттер ұйымдастыру кезеңінде шешіледі және келесі әрекеттерді қамтиды:

2.1.1 Мәселені баяндау, мердігерді және қаржыландыру көзін анықтау.

Қажеттіліктер мен мұқтаждықты бағалау әдістемесі өмір сапасының әлеуметтік көрсеткіштерін объективті және субъективті деп бөледі.

Объективті индикаторлар - өмір сүру деңгейінің көрсеткіштері. Олар арнайы дайындалған адамдар жүргізетін әлеуметтік құбылыстардың сандық өлшемін сипаттайды және әлеуметтік әл-ауқаттың және әл-ауқаттың объективті жағдайларын, сондай-ақ олардың объективті салдарын арнайы бағалауды білдіреді. Бұл әлеуметтік көрсеткіштерге ресми деректер кіреді: статистика, байлық көрсеткіштері және басқалар.

Субъективті индикаторлар – мұқтаждық пен қажеттіліктерді, қоғамдағы орнын, дүниетанымын, тұлғаның жеке психологиялық ерекшеліктеріне және рухани саласына байланысты адамның өзі қоғамның өмір сүру жағдайын бағалауы. Олар адамның әл-ауқаты мен әл-ауқатының өзін-өзі бағалауын көрсетеді.

Халықтың өмір сүру сапасының көрсеткіштеріне адам қызметінің бірнеше салалары жатады.

Білім

1. Мектепке дейінгі білім беру (балабақшалар, шағын орталықтар)
2. Мектепке дейінгі білім беру сапасы
3. Мектептегі білім сапасы
4. Оқушылардың бос уақытын ұйымдастыру
5. Орта және жоғары білімге қол жетімділік
6. Орта және жоғары білім сапасы

Денсаулық сақтау

1. Уақытылы медициналық көмекке қол жетімділік
2. Профилактикалық іс-шаралармен қамтамасыз ету (мысалы, уақтылы қарау)
3. Дәрілік заттардың сапасы мен құны
4. Репродуктивті денсаулық
5. Медициналық кадрларды даярлау сапасы

Жұмыспен қамту

1. Жұмыс орындарымен қамтамасыз ету
2. Жұмысқа байланысты қиындықтар
3. Өзін-өзі қамту феномені
4. Еңбек көші-қоны

Тұрғын үй жағдайлары

1. Тұрғын үймен қамтамасыз ету және оның мәртебесі (жалға беру, меншік, кепілдік және т.б.)
2. Тұрғын үй сапасы және тұрғын үйге қанағаттану
3. Тұрғын үйді жақсарту мүмкіндігі

Мемлекеттік органдармен байланыс

1. туындаған мәселелер бойынша жауапты мемлекеттік органдарға қол жетімділік
2. Қиындық туындаған жағдайда қолдау және көмек көрсету
3. Байланыс арналары

Жергілікті билік органдарымен байланыс

1. Жергілікті билік органдарына (мәслихат, қауымдастық) келіп түскен өтініштердің сапасы
2. Жергілікті билік органдарына жүгінудің жиілігі
3. Өтініштердің негізгі мәселелері

Ақпаратқа қол жетімділік

1. Сенімді ақпаратқа қол жеткізу
2. Ақпарат алу арналары

Жалпы әлеуметтік-экономикалық мәселелер:

1. Экологиялық мәселелер
2. Сыбайлас жемқорлық мәселелері
3. Дін мәселелері

Қауіпсіздік

1. Көшеде және басқа да ашық қоғамдық орындарда қауіпсіздік
2. Мектептегі және басқа оқу орындарындағы қауіпсіздік
3. Жол қауіпсіздігі.

Көрсетілген индикаторлар жиынтығы осы зерттеуде сарапшылармен сұхбаттасу және халық үшін сауалнама жүргізу үшін қолданылады.

Іс жүзінде, халықтың мұқтаждығы мен қажеттіліктерін бағалауды ұйымдастырған кезде белгілі бір аймақтың ерекшеліктерін, алдыңғы қажеттіліктер мен қажеттіліктерді бағалаудан кейін болған өзгерістерді және басқа факторларды жақсы көрсетуді қамтамасыз ету үшін индикаторлардың жиынтығын және / немесе тұжырымдамасын кейбір (түбегейлі емес) түзету қажет болуы мүмкін.

Міндетті нақтылау үшін құзыретіне халықпен, еңбек ұжымдарымен, әртүрлі мемлекеттік және үкіметтік емес ұйымдардың өкілдерімен тұрақты қарым-қатынас жасайтын мамандар тартылуы керек.

Мәселені, мердігерді және қаржыландыру көздерін айқындауға болады:

- тиісті мемлекеттік органдар (мысалы, жергілікті деңгейде, бұл ішкі саясат департаменттері, экономикалық департаменттер және т.б. болуы мүмкін)

- функциялары халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған мемлекеттік саясатты әзірлеу және іске асыру (әзірлеуге және іске асыруға көмектесу) кіретін мемлекеттік және мемлекеттік емес ұйымдар.

Зерттеулердің қажеттіліктері мен қажеттіліктерін орындаушы:

- ғылыми зерттеу компаниялары, ғылыми топтар, үкіметтік емес ұйымдар.

Қаржыландыру көздеріне:

- мемлекеттік және жергілікті бюджеттердің қаражаттары
- донорлар мен демеушілердің қаражаты
- зерттеу компаниялары мен зерттеу топтарының меншікті қаражаты
- Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған өзге де көздер.

2.1.2 Жұмыс тобын құру

Зерттеумен байланысты ұйымдастырушылық және қаржылық мәселелерді шешу үшін 5-7 адамнан тұратын жұмыс тобын құру ұсынылады.

Жұмыс тобының құрамына мыналарды енгізу ұсынылады:

- құзыретіне оқуға байланысты мәселелерді шешу (немесе тиісті органдармен және ұйымдармен келіссөздер жүргізуге уәкілеттік берілген) тапсырыс берушінің өкілі (өкілдері).
- зерттеуге тікелей қатысқан мердігерлердің өкілдері.
- тәуелсіз сарапшылар.

2.1.3 Сарапшыларды іріктеу

Зерттеудің сараптамалық қолдауы объективті және сенімді (шынайы) ақпарат алу үшін үлкен маңызға ие, оның негізінде халықтың қажеттіліктері мен қажеттіліктерін қанағаттандыруға, қолданыстағы шешімдерді жаңартуға, мемлекеттік органдардың басқарушылық шешімдеріндегі сәйкессіздіктерді теңестіруге бағытталған мемлекеттік саясатты қалыптастыру және / немесе іске асыру туралы қорытындылар жасау қажет. халықтың қажеттіліктері мен қажеттіліктері.

Сарапшылар ретінде мыналарды тарту ұсынылады:

- мемлекеттік қызметшілер - халықпен, еңбек ұжымдарымен, түрлі әлеуметтік топтармен тікелей өзара әрекеттесетін мемлекеттік органдардың қызметкерлері
- үкіметтік емес сектордың, азаматтық қоғамның өкілдері, тұтастай алғанда халықтың да, жеке топтардың да пікірін білдіретін (оның ішінде халықтың әлеуметтік осал топтары)
- ғылыми қоғамдастық өкілдері
- БАҚ өкілдері
- пікірлер проблеманы шешуге және мұқтаждықтар мен қажеттіліктерді бағалау нәтижелерін түсіндіруге айтарлықтай әсер етуі мүмкін азаматтардың басқа санаттары.

2.2 Бастапқы кезеңі:

2.2.1 Мәселені нақтылау - сараптамалық сұхбат жүргізу

Бастапқы кезеңнің алғашқы кезеңінде халықты жаппай зерттеуге арналған сауалнаманы түзету және пилоттау мақсатында бірқатар сараптамалық сұхбаттар өткізіледі.

Бұл кезеңнің мақсаты - аймаққа тән және өзекті мәселелерді сарапшылардың өздері тұжырымдау. Сараптамалық зерттеулердің

нәтижелері мақсаттар мен міндеттерді іске асыру үшін сауалнаманың сұрақтарын тұжырымдау үшін қолданылады.

Жоғарыда айтылғандай, сарапшылар ретінде мемлекеттік басқару саласындағы, үкіметтік емес сектордың, ғылыми қоғамдастықтың мамандары және аймақтардың білікті тұрғындары бар.

Сараптама сұхбатының үлгісі 1 қосымшада келтірілген.

Сұхбаттасу кезінде оның үлгерімін аудио (видео) жазудың көмегімен жазу ұсынылады, әңгімелесуші сарапшының рұқсатын алу керек. Егер сарапшы «жазбалар бойынша» сұхбат беруден бас тартса, зерттеуші егжей-тегжейлі жазбаларды қағаз бетінде сақтай алады. Сарапшының сұхбатты техникалық құралдармен жазудан бас тартуы сұхбат беруден бас тарту үшін негіз ретінде қарастырылмайды, өйткені бұл сарапшының пікірі зерттеу тұрғысынан өте маңызды болуы мүмкін. Жазба тек ғылыми мүдделер үшін ғана жүргізілетінін, кейіннен сауалнаманың сұрақтарын және / немесе есеп ережелерін тұжырымдау үшін сарапшының сөздерін бұрмалауды болдырмас үшін және ақпарат көзін көрсетпестен өз пікірін мүмкіндігінше дәл жеткізу үшін нақтылау қажет. Кейбір жағдайларда, керісінше, сарапшылар олардың авторлығы көрсетілуін талап етеді - мұндай жағдайларда мұндай талап сөзсіз орындалуы керек.

2.2.2 Халықтан сауалнама алу

Осы бағалау аясында сарапшылардың сұхбаттарын қолдану арқылы енгізілген түзетулер негізінде әр облыстың қала және ауыл тұрғындарын қатаң ресімдеу жүргізілді. Онда сұхбат алушының (сұхбаттасқан адамның) респондентпен (сұхбаттасқан адаммен) байланысы қарастырылған. Сауалнама әңгімелесу үшін неғұрлым ыңғайлы (қауіпсіз) жағдайларды қамтамасыз ету үшін респонденттің тұрғылықты жерінде де, жұмыс орнында да жүргізілуі керек, бұл жоғары сенімділік деңгейінде ақпарат алуға мүмкіндік береді. Сауалнаманың басты артықшылықтарының бірі - бұл қоғамдық пікірді зерттеудің ең сенімді әдістерінің бірі.

Әрбір сауалнамада міндетті сұрақтар блогы бар:

- әлеуметтік мәселелер (сұрақтар)
- экономикалық мәселелер (сұрақтар)
- денсаулық мәселелері (сұрақтар)
- тұрғын үй мәселелері (сұрақтар)
- мемлекеттік органдармен байланыс
- мемлекеттік сектормен байланыс арналары (жергілікті ҮЕҰ-мен)
- көші-қон ағындары.

- мемлекеттік қызметтерді нақтылау (сіз мемлекеттік қызметтерді қалай аласыз? Қиындықтарды туғызатын не?)

- дінге деген көзқарас (сіз өзіңізді діндар деп санайсыз ба? Діннің дәстүрлі емес бағыттары туралы не білесіз?)

- білімге қол жетімділік (мектепке дейінгі білімге қол жетімділікте проблемалар бар ма? Орта арнаулы білім алуға бола ма? Жоғары білім бар ма?)

- жемқорлық (пара беруге көндірген жағдайлар болды ма?)

-экологиялық проблемалар (таза ауыз суға қол жетімділік бар ма? Сіздің аймағыңызда қандай экологиялық проблемалар бар?)

- бір адамның өміріне қанағаттанушылықты бағалау (1-ден 5-ке дейінгі шкала бойынша, сіз өз өміріңізден қанағат алуды қалай бағалайсыз?)

- респонденттің әлеуметтік және демографиялық мәліметтері.

Ауылдық және қалалық тұрғындарды сауалнамалық зерттеу халықтың тұратын жері, рельеф түрі, әлеуметтік-демографиялық сипаттамасы бойынша қажеттіліктері мен қажеттіліктерінің нақты тізімін алуға мүмкіндік береді.

Сондай-ақ, сауалнаманы жүргізу кезінде алынған мәліметтерді өңдегеннен кейін, мемлекеттік органдар мен халықтың өзара әрекеттесуінің қолданыстағы тетіктері, сондай-ақ мемлекеттік емес үкіметтік емес сектордың жергілікті мәселелерді шешудегі рөлі туралы сурет ұсынылады.

Халықтың арасында сауалнама жүргізу үшін таңдалған параметрлерге сәйкес респонденттердің құрамын жалпы демографиялық құрамдағы респонденттердің құрамын көрсететін Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитетінің Қазақстанның Демографиялық жылнамасында жарияланған социологиялық зерттеу кезінде жарияланған мәліметтеріне сәйкес пайдалану ұсынылады (1-кесте. Мысал 2018 жылғы популяция деректерін көрсетеді және жыл сайын ұсынылған мәліметтерге сәйкес іріктеуді есептеуді қамтиды, үлгілерді популяция құрамының өзгеруіне байланысты қайта есептеу керек).

1-кесте. Іріктеуді респонденттердің тұратын облысына және тұратын жеріне қарай бөлу

№	Аймақ	барлығы	Оның ішінде	
			қала	ауыл
1.	Ақмола	104	49	55
2.	Ақтөбе	123	87	36
3.	Алматы	289	65	224
4.	Атырау	90	47	43
5.	Батыс Қазақстан	92	48	44
6.	Жамбыл	159	63	96
7.	Қарағанды	195	155	40
8.	Костанай	123	67	56
9.	Қызылорда	113	50	63
10.	Манғыстау	96	38	58
11.	Павлодар	106	75	31

12.	Солтүстік Қазақстан	79	36	43
13.	Түркістан	280	55	225
14.	Шығыс Қазақстан	195	120	75
15.	Нұр-Сұлтан қ.	152	152	-
16.	Алматы қ.	262	262	-
17.	Шымкент қ.	143	143	-
барлығы		2601		

Квоталық іріктеу әдісі ең дәл және социологиялық зерттеулерде кеңінен қолданылады. Негізінен, квота үлгісі жалпы халықтың қатысуымен қолданылады (біздің жағдайда бұл Қазақстан Республикасының халқы). Квота іріктеумен, респонденттер

сұхбат алушылар алдын-ала белгіленген квоталардың параметрлеріне сәйкес мақсатты түрде таңдалады.

Квота іріктеу әдісі - мақсатты іріктеудің бір түрі. Ықтималдықтар теориясының ережелері осы үлгіге қолданылмайды. Осы зерттеуде квоталық тапсырманы қалыптастырудың бақылау белгілері:

- елді мекен (қала және ауыл тұрғындары);
- жынысы (ер-әйел);
- жасы (18-29, 30-39, 40-49, 50-59, 60 және одан жоғары топтар).

Нақты кездейсоқ әдіс негізінде үлгінің осындай сипаттамалары келесідей анықталады:

- этникалық (қазақтар, орыстар, басқалар);
- әлеуметтік мәртебесі (кемінде 5 топ).

Өңірлердегі қажеттіліктер мен талаптарды бағалауды жүргізу кезінде халықтың сәйкес сипаттамаларын ескеру қажет.

2.2.3 Фокустық топтар. Нәтижелерді тексеру

«Нәтижелерді тексеру» кезеңі анкеталық нәтижелерді растау / егжей-тегжейлі немесе қабылдамау / түзету үшін фокус-топтарды ұсынады. Бастапқы жұмыс гипотезаларын толық түсіну және растау үшін бірнеше фокус-топтар қажет.

Фокус-топтардың нәтижелері зерттеу нәтижелері бойынша ұсыныстарды құрастыруда қолданылады.

3 қосымшада фокус-топтардың нұсқаулығы берілген.

2.2.4 Жергілікті БАҚ мазмұнын талдау

Мазмұнды талдау дегеніміз - біртекті құжаттар массивтерін, атап айтқанда бұқаралық ақпарат құралдарындағы жарияланымдарды мәтіндік массивтер мен байланыс хат алмасуының мазмұнын талдай отырып, мазмұнды талдау. Жалпы, бұл әдіс ауызша ақпаратты неғұрлым ыңғайлы вербалды емес нысанда аударуға арналған.

Осы зерттеуде медиа-мазмұнды талдауды қолданудың негізгі мақсаты - көрсетілген уақыт аралығында көрсетілген индикаторлар бойынша халықтың қажеттіліктері мен қажеттіліктерін қамту жиілігі мен сапасын бағалау. Мысалы, 1 (бір) тоқсан үшін.

Мазмұнды талдау бұқаралық ақпарат құралдары арқылы қоғамда пайда болатын көріністі жасай алады.

4 қосымшада мазмұнды талдаудың ұсынылған әдістемесі берілген.

2.3 Нәтижелерді өңдеу және талдау

2.3.1 Зерттеу нәтижелерін өңдеуге арналған бағдарлама

Сауалнама нәтижелерін өңдеу үшін арнайы бағдарламалық жасақтаманы пайдалану ұсынылады - мысалы, SPSS-пен үйлесімді бағдарламалық модуль пакеттері.

SPSS Статистикасы («Әлеуметтік ғылымдарға арналған статистикалық пакет» - «әлеуметтік ғылымдарға арналған статистикалық пакет» аббревиатурасы) - бұл әлеуметтік ғылымдар саласындағы қолданбалы зерттеулерге арналған коммерциялық статистикалық өнімдер саласындағы нарық көшбасшыларының бірі, статистикалық мәліметтерді өңдеуге арналған компьютерлік бағдарлама.

SPSS барлық жағынан күрделі және қуатты статистикалық пакет болып табылады. SPSS пакетін қолдана отырып, сіз кез-келген дерлік деректерге талдау жасай аласыз, ал бағдарламаның соңғы нұсқалары әртүрлі ғылыми салаларда, соның ішінде педагогикалық ғылымдарда қолданылады.

Кейбір авторлардың пікірі бойынша, SPSS «ақпаратты статистикалық өңдеуге арналған бағдарламалар арасында жетекші орын алады».

Бағдарламаның ерекшеліктері:

- деректерді енгізу және сақтау.
- әр түрлі типті айнымалыларды қолдану мүмкіндігі.
- Белгілер, кестелер, графиктер, шартты кестелер, диаграммалар жиілігі.

Бастапқы сипаттама статистикасы.

Маркетингтік зерттеулер

Маркетингтік зерттеулердің деректерін талдау

Тиісінше, орындау тобы бағдарламалық жасақтаманың лицензияланған нұсқасын және осы бағдарламалық жасақтамамен жұмыс істейтін арнайы дайындалған персоналды иеленуі немесе пайдалануы керек.

2.3.2 Мұқтаждықтар мен қажеттіліктер картасын толтыру

Әдістемені қолдану негізінде жасалған және толтырылған, тәуелсіз құрал бола отырып, ұсынылып отырған қажеттіліктер картасы көбінесе олардың мультипликативті ұзақ мерзімді әсерін қамтамасыз ету үшін басқарушылық шешімдерді әзірлеуге және қабылдауға азаматтар мен азаматтық қоғам ұйымдарының қатысуын мейлінше арттыру үшін мемлекеттің бүкіл саяси бағытымен ортақ векторға ие. 2050 Стратегиясының

ережелеріне және Мемлекет басшысының 2018 жылғы Қазақстан халқына Жолдауына сәйкес

Картада халықтың қанағаттандырылған және қанағаттандырылмаған қажеттіліктерінің саны, халықтың ағымдағы мәселелерінің рейтингі, сонымен қатар жайлылық индексі туралы мәліметтер орналастырылған.

Өмір сүру жайлылығы индексі қанағаттандырылмаған үлес пен қанағаттандырылған қажеттілік үлесі арасындағы айырмашылық ретінде есептелген жан-жақты индикатор болып табылады. Осылайша, теріс белгісі бар Индекс көрсеткіштері қанағаттандырылмаған қажеттіліктердің таралуын, ал оң белгімен қанағаттандырылған қажеттіліктердің таралуын көрсетеді.

Бұл ақпарат адекватты мемлекеттік саясатты қалыптастыру және үкіметтің үкіметтік шешімдері мен халықтың қажеттіліктері арасындағы сәйкессіздіктерді азайту үшін, сондай-ақ үкіметтің емес ұйымдарының қызметін жоспарлау үшін (мемлекеттік және гранттық қаржыландыруды қоса алғанда) халықтың қазіргі қажеттіліктері мен қажеттіліктерін бағалауға пайдаланылуы мүмкін.

1.3.3 Аналитикалық есепті дайындау және ұсынылуы.

Алынған мәліметтер негізінде зерттеу нәтижелері туралы жан-жақты ақпарат, сондай-ақ басқару шешімдерінің халықтың қажеттіліктері мен қажеттіліктеріне сәйкестігін арттыру арқылы мемлекеттік органдар мен ҰЕҰ қызметін жақсарту бойынша ұсыныстар мен ұсынымдардан тұратын қорытынды аналитикалық есеп дайындалады.

Ұсынылған аналитикалық есептерді өңдеудің нұсқалары:

- Аналитикалық есеп міндетті түрде зерттеу мәселесінің сипаттамасын, зерттеу нәтижелерінен алынған мәліметтерді, қорытындылар мен ұсыныстарды қамтуы керек

- Аналитикалық есепті бөлімдер мен бөлімдерге бөлу керек. Әр бөлім мен бөлімде толық ақпарат болуы керек. Жиынтық бөлімдердің атаулары аналитикалық есептің тақырыбын ашып көрсетуі керек, ал жиынтықтағы бөлімдердің атауы сәйкес бөлімді ашып көрсетуі керек. Бөлімдер мен бөлімдердің атаулары олардың мазмұнын нақты және нақты көрсетуі керек.

- Аналитикалық есептің негізгі құрылымдық элементтері:

- Бастапқы бет;
- мазмұны;
- Кіріспе;
- Негізгі бөлім;
- қорытындылар мен ұсыныстар;
- Қорытынды
- дереккөздер тізімі (әдебиеттер немесе пайдаланылған ақпараттық ресурстар тізімі);
- өтініш

- Өтініштер оның кейінгі парақтарында аналитикалық есептің жалғасы ретінде жасалады. Талдамалық есептің мәтінінде барлық қосымшаларға

сілтеме жасалуы керек. Өтініштер оларға мәтін бойынша сілтемелер реті бойынша орналастырылады. Әрбір қосымшаны жаңа беттен «Қолданба» деген сөзден бастауға және парақтың жоғарғы жағына белгілеуге болады. Өтінімде тақырып болуы керек

- Аналитикалық есепті бір интервалда А4 парақ форматындағы компьютерді қолдану арқылы баспаға шығару керек. Қаріп тұрақты, 14 өлшемді. Аналитикалық баяндаманың мәтіні келесі шеттермен басып шығарылуы керек: сол жағы - 30 мм, жоғарғы жағы - 20 мм, оң жағы - 10 мм және төменгі - 25 мм.

3. Қорытынды ережелер.

Тұрғындардың мұқтаждықтары мен қажеттіліктері бағалау бойынша жүйелі және жүйелі жұмыс нормативті актілерді және шешімдердің сапасын жақсартуға мүмкіндік беретін, ең жедел және шұғыл қажеттіліктерге сәйкес келетін басқару шешімдерін әзірлеу және қабылдау кезінде бірқатар практикалық мәселелерді шешуге мүмкіндік береді, бұл шешімдердің сапасын жақсартады және 2050 Стратегиясының ережелерін және Қазақстан Республикасы Президентінің Жолдауларын іске асыруға ықпал етеді.

Тұрғындардың мұқтаждықтары мен қажеттіліктері туралы қазіргі заманғы ақпарат азаматтық сектор ұйымдарына бенефициарлардың мүдделерін қорғау бойынша жоспарлауға мүмкіндік береді, бұл үкіметтік емес ұйымдардың кәсіби деңгейін және мемлекеттік органдардың қабылданған нормативтік құқықтық актілер мен басқарушылық шешімдер туралы сөйлесу сапасын жақсартуға ықпал етеді.

Кәдімгі Қазақстан Республикасының азаматтары ІО және орталық органдар қабылдаған нормативтік актілерді талқылауға қатысуға мүмкіндік алады, бұл олардың мүдделерін қорғауда белсенді позиция қалыптастыруға ықпал етеді.

Мұның бәрі тұтастай мемлекеттің басым міндеттерінің бірі болып табылатын Қазақстан Республикасының барлық аймақтарындағы халықтың өмір сүру деңгейі мен қанағаттанушылық деңгейін арттыруға ықпал етеді.

1-қосымша

«Аймақтар бойынша, оның ішінде ауылдық жерлердегі тұрғындардың мұқтаждықтары мен қажеттіліктерін бағалауды жүргізу» **әлеуметтік**

сауалнаманың БАҒДАРЛАМАСЫ

Теориялық бөлім

Қазақстан Республикасы халқының өмір сүру сапасын жақсарту бүкіл мемлекеттік саясаттың, атап айтқанда әлеуметтік саясатты іске асырудың басты басымдықтарының бірі болып табылады. Адами әлеуметтің сапасын

арттыру Үшінші технологиялық жаңғырту және Төртінші өнеркәсіптік жаңғырту бағыттарының бірі болып табылады.

Халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктерін бағалау барлық деңгейлердегі мемлекеттік органдардың ағымдағы қызметін анықтайтын стратегиялық бағдарламаларды да, қарапайым басқару шешімдерін де жоспарлаудың бастапқы нүктесі болуы керек.

Күнделікті ғылыми өмірде «қажеттілік» және «мұқтаждық» ұғымдарын анықтауда әртүрлі көзқарастар бар.

Мұқтаждық:

- «ең қажетті қаражаттың жетіспеуі»;
- «адамның материалдық байлықты алу қажеттілігі».

Қажеттілік:

- «адам мен адамның материалдық немесе рухани сұранысын қанағаттандыру қажеттілігі»;
- «сұраныс, жедел қажеттілік».

Сонымен, осы ұғымдардың мағынасын бөлетін екі көзқарас бар, және сол ұғымдар сәйкес синонимдік:

«қажеттілік - дененің, адамның, әлеуметтік топтың, тұтас қоғамның өмірі мен дамуын қолдау үшін объективті қажет нәрсе». «мұқтаждық - біреуге немесе бір нәрсеге қажеттілік».

Осы зерттеудің мақсаттары үшін «қажеттілік» және «мұқтаждық» ұғымдары «адамның өзіне, оның қажеттіліктері мен қажеттіліктерін қанағаттандыру туралы білуі» ретінде анықталған «проблема» ұғымымен қисынды түрде байланысты.

Осылайша, кейбір мұқтаждық пен қажеттіліктер оларды қанағаттандыру проблемалары болмаған жағдайда танылмауы мүмкін (немесе орындалмайды). Бірақ адам өмірді, ағзаны, адам немесе әлеуметтік топты дамыту үшін объективті түрде қажет нәрсені сезінетін жағдай туындаған кезде және оны қанағаттандыра алмаса, ол үшін ол өзі білетін проблемаға айналады.

Осы зерттеудің соңғы нәтижесі - өңірлер бойынша халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктерінің картасын жаңарту, ол жалпыланған түрде халықтың өмір сүру сапасы мен өмір сүру деңгейін көрсетеді. Бұл ақпарат үкіметтің шешімдері мен халықтың қажеттіліктері арасындағы сәйкессіздіктерді азайту үшін, сондай-ақ үкіметтің емес ұйымдарының қызметін (оның ішінде мемлекеттік және гранттық қаржыландыру) халықтың ағымдағы мұқтаждықтары мен қажеттіліктерін бағалау негізінде жоспарлау үшін пайдаланылуы мүмкін.

«Өмір сапасы» және «өмір сүру деңгейі» категориялары, демек, осы зерттеу аясында халықтың әл-ауқатын бағалаудың негізгі категориялары болып табылады. Бұл көрсеткіштердің жақсаруы мемлекет пен қоғамның адамға назарын және оның әлеуетін дамытуды көрсетеді.

Әр қоғамда, әр адам үшін (және осы зерттеу контекстінде - әр аймақ үшін) мұқтаждықтар мен қажеттіліктердің негізгі жиынтығы бар, оларды қанағаттандыру қажет. Өмір сапасына субъективті баға беру осы немесе

басқа қажеттіліктердің қаншалықты қанағаттандырылғанына немесе қанағаттандырылмағанына байланысты.

Талдау көрсеткендей, қажеттіліктер көбінесе «бұрыннан бар» және «басқа не болуы керек» арасындағы позиция, халықтың қажеттіліктері мен ұйым қызметінің бағыттары тұрғысынан анықталады, содан кейін осы қажеттіліктерге арналған басымдықтар анықталады.

Сонымен, зерттеудің негізгі сұрақтары:

- Қазақстан Республикасы халқының мұқтаждықтары мен қажеттіліктері қандай?

- Ауыл және қала тұрғындарының, сондай-ақ Қазақстан Республикасының әртүрлі аймақтарының тұрғындарының мұқтаждықтары мен қажеттіліктерінде айырмашылықтар бар ма?

- Мемлекеттік органдар мен ҮЕҰ қызметі халықтың шұғыл мұқтаждықтары мен қажеттіліктеріне қалай сәйкес келеді?

Осы ақпарат контексте қажеттіліктерді анықтау, егер бұл ақпарат нақты іс-әрекеттерді жоспарлау үшін пайдаланылса ғана маңызды болады. Мемлекеттік органдар мен ҮЕҰ қажеттіліктерді қанағаттандыру үшін жұмыс істейді, сондықтан осы зерттеу аясында халықтың қажеттіліктері мен қажеттіліктерін бағалау үшін үкіметтік емес сектордың ресурстарын пайдалану болжанады. Үкіметтік емес секторды бағалаудың негізгі құралы ретінде таңдау үкіметтік емес ұйымдардың ерекшелігі мен мүмкіндіктеріне байланысты. Үкіметтік емес сектор мемлекеттік саясатты іске асырудың негізгі бағыттарының бірі болып табылады, мемлекеттік сектор мен бизнеспен бірдей маңызды. Бұл саланың маңыздылығы даусыз. Мемлекеттік сектордың негізгі міндеті - халықтың қазіргі қажеттіліктерін талдау және халық пен барлық үш сектордың (ҮЕҰ, бизнес және мемлекет) арасындағы сындарлы диалогты жүзеге асыру.

Әлеуметтанулық зерттеудің мақсаты - Қазақстан Республикасы халқының аймақ, оның ішінде ауылдық жерлердегі қажеттіліктері мен қажеттіліктерін зерттеу және бағалау.

Зерттеу міндеттері

1. Қазақстан Республикасы халқының негізгі проблемаларын анықтау және жіктеу

1.1. Қазақстан Республикасы халқының аймақ бойынша, оның ішінде ауылдық жерлердегі өзекті мәселелерін анықтау.

1.2. Халықтың анықталған көкейтесті проблемаларын аймақтар бойынша жіктеу (осы проблемалардың өзектілік дәрежесінің аймақтық сипатын анықтау).

2. Қазақстан Республикасы халқының шұғыл қажеттіліктері мен қажеттіліктерін анықтау және бағалау және олардың анықталған проблемалармен байланысы

2.1. Әлеуметтік маңызы бар облыстардағы тұрғындардың мұқтаждықтары мен қажеттіліктерін анықтау және бағалау.

2.2. Анықталған проблемалармен халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктерінің арақатынасы.

3. Мемлекеттік органдар мен ҮЕҰ халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктерін қанағаттандыру дәрежесін бағалау

3.1. Мемлекеттік органдардың халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктерін қанағаттандыру дәрежесін бағалау.

3.2. Үкіметтік емес ұйымдардың халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктерін қанағаттандыру дәрежесін бағалау.

4. Басқару шешімдерінің халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктеріне сәйкестігін арттыру жолымен мемлекеттік органдар мен ҮЕҰ қызметін жетілдіру бойынша ұсыныстарды әзірлеу

4.1. Мемлекет үшін ұсыныстар әзірлеу

4.2 ҮЕҰ ұсыныс әзірлеу

Зерттеу нысаны мен мәні

Осы зерттеу аясында зерттеліп отырған проблеманың негізгі субъектілері - бұл Қазақстанның мұқтаждықтары мен қажеттіліктерін қанағаттандыру қажеттілігін сезінетін Қазақстанның қала және ауыл халқы. Нақты мұқтаждық пен қажеттіліктерді қанағаттандырудың мүмкін еместігі немесе едәуір қиындықтары субъектінің жағдайды проблемалы ретінде білуіне әкеледі.

Мотивация теориясына сәйкес, қажеттілік - бұл бір нәрсенің физиологиялық және психологиялық кемшілігінен басқа нәрсе, сондықтан осы немесе басқа әрекеттің қозғаушы күші болып табылады. Осы анықтаманың негізінде қажеттілікті білдіретін екі белгіні бөліп көрсетуге болады, олар «жағдайдың болмауы» және «қанағаттандыруға бағытталған іс-қимыл». Сондықтан, халықтың қажеттіліктерінің сызықтық тізбесін анықтау олардың нақты әлеуметтік практикаға айналу мүмкіндігін анықтамай, проблемалардың әлеуметтік табиғатын түсіну үшін жеткіліксіз. Бұл мәселені пайда болған қажеттіліктер мен талаптарды қанағаттандыру үшін белгілі бір қоғамдастық деңгейінде қолданылатын механизмдерді талдау арқылы шешуге болады.

Жоғарыда айтылғандай, зерттеудің нысаны аймақтардың қала және ауыл тұрғындарының шұғыл қажеттіліктерін анықтау.

Зерттеудің қосымша объектісі - бұл мемлекеттік органдар мен үкіметтік емес ұйымдардың халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктерін қанағаттандыруға, нәтижесінде әлеуметтік топтың немесе тұтас алғанда халықтың белгілі бір әлеуметтік маңызды мәселелерін шешуге бағытталған қызметі.

Зерттеу мәні - бұл мемлекеттік органдар мен ҮЕҰ қызметінің халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктеріне сәйкестігі.

Зерттеу болжамдары:

1. Халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктері қала және ауыл тұрғындары үшін, ал кейбір жағдайларда қарастырылатын аймаққа тән;
2. Мемлекеттік органдар халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктері туралы тиісті объективті ақпаратқа толық ие емес, нәтижесінде басқару шешімдерінің халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктеріне сәйкес келмеуі;
3. Үкіметтік емес ұйымдардың қызметін жоспарлау халықтың нақты мұқтаждықтары мен қажеттіліктерін бағалау негізінде емес, мүмкін қаржыландыру негізінде жүзеге асырылады (мемлекеттік және грант), ал мақсатты топтың қажеттіліктерін айқындау, қанағаттануға болатын ҮЕҰ айналысуы керек, олардың қызметін жоспарлау үшін негіз болуы керек.

Практикалық бөлім

Зерттеудің мақсаттары мен міндеттеріне қол жеткізу үшін елдің жалпы халқын, оның ішінде ауыл тұрғындарын да зерттеу қажет. Негізгі мұқтаждық пен қажеттіліктерді анықтау үшін оларды саралау қажет.

Өмір сапасы - бұл нақты бекітілген мазмұны мен көлемі бар ғылыми тұжырымдама емес, ол әртүрлі мәселелер, мұқтаждықтар мен қажеттіліктердің жиынтығы. Басқаша айтқанда, өмір сүру сапасы - бұл өмір сапасының көрсеткіші деп халықтың әл-ауқатының деңгейін анықтайтын көрсеткіштер деуге болады.

Осылайша, мұқтаждықтар мен қажеттіліктерді бағалау әдістемесін қолдану үшін өмір сапасының әлеуметтік көрсеткіштері объективті және субъективті болып бөлінуі керек.

Объективті индикаторлар - өмір сүру деңгейінің көрсеткіштері. Олар арнайы дайындалған адамдар жүргізетін әлеуметтік құбылыстардың сандық өлшемін сипаттайды және әлеуметтік әл-ауқаттың және әл-ауқаттың объективті жағдайларын, сондай-ақ олардың объективті салдарын арнайы бағалауды білдіреді. Бұл әлеуметтік көрсеткіштерге ресми деректер кіреді: статистика, байлық көрсеткіштері және басқалар.

Субъективті индикаторлар - мұқтаждықтар мен қажеттіліктерді, қоғамдағы орнын, дүниетанымын, тұлғаның жеке психологиялық ерекшеліктеріне және рухани саласына байланысты адамның өзі қоғамның өмір сүру жағдайын бағалауы. Олар адамның әл-ауқаты мен әл-ауқатының өзін-өзі бағалауын көрсетеді.

Зерттеу аясында объективті көрсеткіштер негізгі мұқтаждықтар мен қажеттіліктерді көрсететін болады. Қажеттілік мәдени деңгейге және жеке тұлғаның ерекшеліктеріне сәйкес белгілі бір форманы қабылдаған қажеттілік ретінде қарастырылуы керек. Бұған сонымен қатар әртүрлі қызметтер мен

тауарларды сатып алу, қоғамда белгілі бір орын алу, білім алу қажеттілігі кіреді. Мұқтаждықтар мен қажеттіліктерді қанағаттандыруды ынталандыру күші, мотивация ретінде қарастыруға болады.

Халықтың өмір сүру сапасының көрсеткіштеріне адам қызметінің бірнеше салалары жатады.

Білім

1. Мектепке дейінгі білім беру (балабақшалар, шағын орталықтар)
2. Мектепке дейінгі білім беру сапасы
3. Мектептегі білім сапасы
4. Студенттердің бос уақытын ұйымдастыру
5. Орта және жоғары білімге қол жетімділік
6. Орта және жоғары білім сапасы

Денсаулық сақтау

1. Уақытылы медициналық көмекке қол жетімділік
2. Профилактикалық іс-шаралармен қамтамасыз ету (мысалы, уақтылы қарау)
3. Дәрілік заттардың сапасы мен құны
4. Репродуктивті денсаулық
5. Медициналық кадрларды даярлау сапасы

Жұмыспен қамту

2. Жұмыспен қамтамасыз ету
3. Жұмысқа байланысты қиындықтар
4. Өзіндік жұмыс құбылысы
5. Еңбек көші-қоны

Тұрғын үй жағдайлары

1. Тұрғын үймен қамтамасыз ету және оның мәртебесі (жалға беру, меншік, кепілдік және т.б.)
2. Тұрғын үй сапасы және тұрғын үйге қанағаттану
3. Тұрғын үйді жақсарту мүмкіндігі

Мемлекеттік органдармен байланыс

1. туындаған мәселелер бойынша жауапты мемлекеттік органдарға қол жетімділік
2. Қиындық туындаған жағдайда қолдау және көмек көрсету
3. Байланыс арналары

Жергілікті билік органдарымен байланыс

1. Жергілікті билік органдарына (мәслихат, қауымдастық) келіп түскен өтініштердің сапасы
2. Жергілікті билік органдарына жүгінудің жиілігі
3. Өтініштердің негізгі мәселелері

Ақпаратқа қол жетімділік

1. Сенімді ақпаратқа қол жеткізу
2. Ақпарат алу арналары

Жалпы әлеуметтік-экономикалық мәселелер:

1. Экологиялық мәселелер

2. Сыбайлас жемқорлық мәселелері

3. Дін мәселелері

Қауіпсіздік

1. Көшеде және басқа да ашық қоғамдық орындарда қауіпсіздік

2. Мектептегі және басқа оқу орындарындағы қауіпсіздік

3. Жол қауіпсіздігі

Көрсетілген индикаторлар жиынтығы осы зерттеуде сарапшылармен сұхбаттасу және халық арасында сауалнама жүргізу үшін қолданылады.

1 кезең

«Осы аймаққа тән және өзекті мәселелерге сараптамалық баға беру»

«**Сараптамалық бағалау**» кезеңі сарапшылардың бірқатар сұхбаттарын ұсынады.

Бұл кезеңнің мақсаты - аймаққа тән және өзекті мәселелерді сарапшылардың өздері тұжырымдау. Сараптамалық зерттеулердің нәтижелері мақсаттар мен міндеттерді іске асыру үшін сауалнаманың сұрақтарын тұжырымдау үшін қолданылады.

Мемлекеттік басқару саласындағы, үкіметтік емес сектордың мамандары және аймақтардың білікті тұрғындары сарапшылар ретінде әрекет етеді.

2 кезең

Халықтан сауалнама алу.

(Респонденттердің жалпы саны - 2601 адам)

Ел аймақтарында респонденттерді іріктеу үшін көп сатылы квота үлгісі пайдаланылатын болады, олар таңдалған параметрлерге сәйкес респонденттердің құрамы жалпы халық санындағы қалыптасқан пропорцияларға сәйкес келеді, социологиялық зерттеу жүргізу кезінде жарияланған, «Қазақстан-2018» демографиялық жылнамасында жарияланған. (1 кестені қараңыз).

1-кесте. Іріктеме респонденттердің тұратын облысына және тұратын жеріне қарай бөлу

№	Регионы	Всего	В том числе	
			Город	Село
1.	Ақмола	104	49	55
2.	Ақтөбе	123	87	36
3.	Алматы	289	65	224
4.	Атырау	90	47	43
5.	Батыс Қазақстан	92	48	44
6.	Жамбыл	159	63	96
7.	Қарағанды	195	155	40
8.	Қостанай	123	67	56
9.	Қызылорда	113	50	63
10.	Манғыстау	96	38	58

11.	Павлодар	106	75	31
12.	Солтүстік Қазақстан	79	36	43
13.	Түркістан	280	55	225
14.	Шығыс Қазақстан	195	120	75
15.	Нұр-Сұлтан қ.	152	152	-
16.	Алматы қ.	262	262	-
17.	. Шымкент қ.	143	143	-
Барлығы		2601		

Квоталық іріктеу әдісі ең дәл және социологиялық зерттеулерде кеңінен қолданылады. Негізінен, квота үлгісі жалпы халықтың қатысуымен қолданылады (біздің жағдайда бұл Қазақстан Республикасының халқы). Квота іріктеумен, респонденттер

сұхбат алушылар алдын-ала белгіленген квоталардың параметрлеріне сәйкес мақсатты түрде таңдалады.

Квота іріктеу әдісі - мақсатты іріктеудің бір түрі. Ықтималдықтар теориясының ережелері осы үлгіге қолданылмайды. Осы зерттеуде квоталық тапсырманы қалыптастырудың бақылау белгілері:

- елді мекен (қала және ауыл тұрғындары);
- жынысы (ер-әйел);
- жасы (18-29, 30-39, 40-49, 50-59, 60 және одан жоғары топтар).

Нақты кездейсоқ әдіс негізінде үлгінің осындай сипаттамалары келесідей анықталады:

- этникалық (қазақтар, орыстар, басқалар);
- әлеуметтік мәртебесі (кемінде 5 топ).

Деректерді өңдеу әдісі. SPSS - үйлесімді бағдарламалық жасақтама.

- Халықтың сауалнамасы

Осы зерттеудің аясында әр аймақтың қалалық және ауыл тұрғындарын қатаң ресімделген сауалдама сауалнаманың негізінде ұйымдастырылады, ол сұхбат берушінің (сұхбаттасқан адамның) респондентпен (сұхбаттасқан адаммен) тікелей байланысын қарастырады. Сауалнама тұрғылықты жерінде де, жауап берушінің жұмысында да әңгімелесуге ыңғайлы (қауіпсіз) жағдайларды қамтамасыз ету үшін жүргізіледі және жоғары дәрежеде сенімділікпен ақпарат алуға көмектеседі. Сауалнаманың басты артықшылықтарының бірі - бұл қоғамдық пікірді зерттеудің ең сенімді әдістерінің бірі.

Әрбір сауалнамада міндетті сұрақтар пакеті болады:

- әлеуметтік мәселелер (сұрақтар)
- экономикалық мәселелер (сұрақтар)
- денсаулық мәселелері (сұрақтар)
- тұрғын үй мәселелері (сұрақтар)
- мемлекеттік органдармен байланыс
- мемлекеттік сектормен байланыс арналары (жергілікті ҰЕҰ-мен)
- көші-қон ағындары
- мемлекеттік қызметтерді нақтылау (сіз мемлекеттік қызметтерді қалай аласыз? Қиындықтарды туғызатын не?)

- дінге деген көзқарас (сіз өзіңізді діндар деп санайсыз ба? Діннің дәстүрлі емес бағыттары туралы не білесіз?)

- білімге қол жетімділік (мектепке дейінгі білімге қол жетімділікте проблемалар бар ма? Орта арнаулы білім алуға бола ма? Жоғары білім бар ма?)

- жемқорлық (пара беруге көндірген жағдайлар болды ма?)

-экологиялық проблемалар (таза ауыз суға қол жетімділік бар ма? Сіздің аймағыңызда қандай экологиялық проблемалар бар?)

- бір адамның өміріне қанағаттанушылықты бағалау (1-ден 5-ке дейінгі шкала бойынша, сіз өз өміріңізден қанағат алуды қалай бағалайсыз?)

- респонденттің әлеуметтік және демографиялық мәліметтері.

Ауылдық және қалалық тұрғындарды сауалнамалық зерттеу халықтың тұратын жері, рельеф түрі, әлеуметтік-демографиялық сипаттамасы бойынша қажеттіліктері мен қажеттіліктерінің нақты тізімін алуға мүмкіндік береді.

Сондай-ақ, сауалнаманы жүргізу кезінде алынған мәліметтерді өңдегеннен кейін, мемлекеттік органдар мен халықтың өзара әрекеттесуінің қолданыстағы тетіктері, сондай-ақ мемлекеттік емес үкіметтік емес сектордың жергілікті мәселелерді шешудегі рөлі туралы сурет ұсынылады.

Алынған мәліметтер негізінде халықтың қажеттіліктері мен қажеттіліктерінің картасы жасалады.

3 кезең.

Нәтижелерді тексеру.

«Нәтижелерді тексеру» кезеңі сауалнамалық нәтижелерді растау / егжей-тегжейлі немесе қабылдамау / түзету үшін фокус-топтарды ұсынады. Бастапқы жұмыс гипотезаларын толық түсіну және растау үшін бірнеше фокус-топтар қажет.

Фокус-топтардың нәтижелері зерттеу нәтижелері бойынша ұсыныстарды құрастыруда қолданылады.

4 кезең

Аймақтық БАҚ мазмұнын талдау

Бұл біртекті құжаттар массивтерін, атап айтқанда бұқаралық ақпарат құралдарындағы жарияланымдарды, мәтіндік массивтер мен байланыс хат-хабарларының мазмұнын талдай отырып, мазмұнды талдау. Жалпы, бұл әдіс ауызша ақпаратты неғұрлым ыңғайлы вербалды емес нысанда аударуға арналған.

Осы зерттеуде медиа-мазмұнды талдауды қолданудың негізгі мақсаты - көрсетілген уақыт аралығында көрсетілген индикаторлар бойынша халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктерін қамту жиілігі мен сапасын бағалау. Мысалы, 1 (бір) тоқсан үшін.

Мазмұнды талдау бұқаралық ақпарат құралдары арқылы қоғамда пайда болатын көріністі жасай алады.

5 кезең

Зерттеу нәтижелерін талдау және ұсыныстар әзірлеу

Алынған мәліметтер негізінде зерттеу нәтижелері туралы толық ақпаратты қамтитын қорытынды аналитикалық есеп дайындалады.

Алынған аналитикалық ақпарат негізінде басқару шешімдерінің халықтың қажеттіліктері мен қажеттіліктеріне сәйкестігін арттыру арқылы мемлекеттік органдар мен ҮЕҰ қызметін жақсарту бойынша ұсыныстар мен ұсыныстар жасалады. Бұл ұсыныстар мен ұсыныстар Қазақстан Республикасының Үкіметіне жіберілетін болады.

Алынған мәліметтер негізінде мониторинг және аймақ бойынша халықтың қажеттіліктері мен карталарын толтыру қамтамасыз етіледі.

Алынған тәжірибе өңірлердегі халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктерін бағалау әдістемесін іске асыру жөніндегі басшылықтың негізін құрайды, ол мемлекеттік органдарға, үкіметтік емес ұйымдарға таратылып, Қазақстан Республикасының Үкіметіне жіберіледі, сондай-ақ Әдістемені қолдану және енгізу бойынша Қазақстан Республикасының аймақтарында бірқатар семинар-тренингтер өткізіледі.

2-қосымша

САРАПШЫЛАРМЕН F2F СҰХБАТТАСУ ЖОСПАРЫ

Сарапшылар:

1. Мемлекеттік органдар
2. ҮЕҰ
3. Грант берушілер / донорлық ұйымдар
4. Бизнес өкілдері (өнеркәсіп, ауыл шаруашылығы)
5. Ғылыми қауымдастық өкілдері
6. Белсенді азаматтар (бастамашыл топтардың өкілдері, қоғамдық бірлестіктердің мүшелері, танымал блогерлер)

Құрметті сарапшы, сізден аймақтардағы халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктерін зерттеуге қатысуға шақырамыз. Бұл жоба халықтың өмір сүру сапасын жақсартуға, әлеуметтік-экономикалық мәселелерге мониторинг жүргізуге, өңірлердегі өмірді жақсартуда мемлекет, қоғамдық, бизнес ұйымдары мен тұрғындар арасындағы ынтымақтастықты дамытуға бағытталған.

Алынған мәліметтер жалпыланған түрде қолданылады. Анонимділікке кепілдік беріледі. Қажет болған жағдайда, сіздің рұқсатыңызбен сіз ақпарат беруші ретінде сіз туралы есепте толығырақ ақпарат аласыз.

1. Сарапшы туралы ақпарат

Біз туралы сіз туралы ақпарат беріңіз, ол тек зерттеушілерге қол жетімді болады.

№		Мәлімет
1.1	Аты-жөні	
1.2	Аймақ/қала/ауыл	
1.3	Қызмет саласы	Мемлекеттік органдар ҮЕҰ Грант берушілер / донорлық ұйымдар Бизнес өкілдері (өнеркәсіп, ауыл шаруашылығы) Ғылыми қауымдастық өкілдері Белсенді азаматтар
1.4	Ұйым	
1.5	Қызметі	
1.6	Жұмыс тәжірибесі	
1.7	Басқа қызметі	
1.8	Жасы	
1.9	Байланыс телефоны (телефон, e-mail)	

«Халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктері және басқару шешімдері мен мемлекеттік органдардың іс-әрекеттері негізіндегі халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктері туралы» негізгі блок

Өзіңіз тұратын облыстың / қаланың / ауылдың сипаттамасы:

2. Сіздің аймақтың / қаланың / ауылдың мықты жақтарын көрсететін 5 негізгі сипаттаманы беріңіз:

1	
2	
3	
4	
5	

3. Сіздің аймақтың / қаланың / ауылдың әлсіз жақтарын көрсететін 5 негізгі сипаттаманы беріңіз:

1	
2	
3	
4	

5	
---	--

4. Сіздің ойыңызша, жергілікті өзін-өзі басқару органдары аймақтық дамудың қандай мәселелеріне көп көңіл бөледі?

1	
2	
3	
4	
5	

5. Сіздің ойыңызша, сіздің аймақта қандай мемлекеттік бағдарлама тиімді жұмыс істейді?

1	
2	
3	
4	
5	

6. аталған бағдарлама одан да жақсы жұмыс істеу үшін не кедергі?

1			
2			
3			
4			
5			

7. сіздің аймақтағы ең өзекті проблеманың 5 көрсетіңіз:

1	
2	
3	
4	
5	

8. аталған проблемаларды аймақ тұрғындары қалай шешеді? (не қолданады, қандай ресурстар қолданылады)

1	
2	
3	
4	
5	

9. Сіздің проблемаңызды шешу және адамдардың өмір сүру сапасын жақсарту үшін тұрғындар мен мемлекеттік органдардың өзара іс-қимылының қандай формалары сіздің ойыңызша сіздің аймағыңызда тиімді? (белгі қойыңыз)

- 9.1. Тиісті мемлекеттік ұйымдарға хаттар, өтініштер жазу
- 9.2 Азаматтарды мемлекеттік ұйымдарда қабылдау
- 9.3 Әкімдердің есеп беру кездесулері
- 9.4 Азаматтардың электрондық үкіметке үндеуі
- 9.5. Үкіметтік емес ұйымдарға делдал ретінде жүгінетін азаматтар
- 9.6 Әлеуметтік желілердегі азаматтардың хабарламалары
- 9.7. Халықаралық қоғамдық ұйымдармен делдал ретінде байланысу
- 9.8 Азаматтар митингі
- 9.9 Пікірсайыс алаңдарына қатысу
- 9.10 Басқа _____

Енді сізден аймақтың дамуы мен халықтың әл-ауқатын жақсартудың өзекті мәселелерін көрсетуіңізді сұраймыз:

10. Сіз өзіңіздің аймағыңызда білім берумен байланысты қандай маңызды мәселелерді атауға болады?

1	
2	
3	
4	
5	

11. Аймақта денсаулық сақтауға байланысты қандай маңызды проблемалар бар?

1	
2	
3	

4	
5	

12. Тұрғын үй жағдайына байланысты маңызды проблемалар?

1		
2		
3		
4		
5		

13. Көші-қонға, жұмыспен қамтуға байланысты маңызды проблемаларды атаңыз?

1	
2	
3	
4	
5	

14. Экономикалық дамуға қатысты қандай маңызды проблемалар бар?

1	
2	
3	
4	
5	

15. Әлеуметтік қорғау, әлеуметтік қамсыздандыруға қатысты қандай маңызды проблемалар бар?

1	
2	
3	
4	
5	

--	--

16. саясатқа, идеологияға қатысты қандай маңызды проблемалар бар ?

1	
2	
3	
4	
5	

17. Мәдениет, дін, ақпарат мәселелері бойынша қандай маңызды проблемалар бар?

1	
2	
3	
4	
5	

18. Экология, табиғи ресурстар бойынша қандай маңызды проблемалар бар?

1	
2	
3	
4	
5	

19. аймақты жақсарту үшін сіз, немесе сіздің ұйым қандай үлес қосты?

1			
2			
3			
4			
5			

20. Сіздің ойыңызша, сіздің аймағыңызда қай бағыттарда мемлекет, қоғамдық және бизнес ұйымдарының өзара әрекеті тиімді?

	иә	Иә болар	Жоқ болар	жоқ
19.1 білім беру				
19.2 денсаулық сақтау				
19.3 жұмыспен қамту және көші-қон				
19.4 Экономикалық даму				
19.5 әлеуметтік қорғау және әлеуметтік қамсыздандыру				
19.6 саясат және идеология				
19.7 Мәдениет, дін, ақпарат				
19.8 Экология және табиғи ресурстар				

21. зерттеу бойынша өзіңіз тағы не қосар едіңіз?

Сауалнамаға қатысқаныңызға рахмет!

4 - қосымша

«Аймақтар бойынша, оның ішінде ауылдық жерлердегі тұрғындардың мұқтаждықтары мен қажеттіліктерін бағалауды жүргізу» жобасы аясында **ФОКУС ТОБЫН БАСҚАРУ**

Мақсаты: зерттеу нәтижелерін аймақ бойынша, оның ішінде ауылдық жерлердегі халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктерін бағалау үшін тексеру

Міндеттері:

1. Зерттеу нәтижелері бойынша халықтың, оның ішінде ауылдық жерлердің мұқтаждықтары мен қажеттіліктерін бағалау бойынша қамту
2. Оқу барысында алынған нәтижелерді талқылау
3. Әзірленген басқару шешімдері мен нормативтік актілердің халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктеріне сәйкес келуіне байланысты Қазақстан Республикасы халқының өмір сүру сапасын жақсарту мақсатында зерттеу нәтижелерін қолдану бойынша ұсыныстар әзірлеу.

Жұмыс топтарына қатысушылар тізімін қалыптастыруға қойылатын талаптар

Қатысушылар саны: 15 адам

Қатысушылардың шамамен сапалы құрамы: фокус-топтың құрамына мемлекеттік қызметкерлер, үкіметтік емес сектордың өкілдері және белсенді азаматтар кіруі керек. Қатысушылардың әр санатының өкілдерінің үлесі мүмкіндігінше тең болуы керек (яғни, аталған категориядан 5 адам). Қатысушылардың осы салада кемінде 5 жыл тәжірибесі болуы керек.

Фокус-топты ұйымдастыруға қойылатын талаптар

Ұзақтығы: 1-2 сағат

Бөлмеге қойылатын талап: жеке бейтарап бөлме (мәжіліс залы, аудитория, мәжіліс залы және т.б.), ыңғайлы және фокус-топтарды жүргізу үшін жабдықталған (барлық қатысушылар үшін үстелдер мен орындықтардың болуы, проектор, флипчарт және т.б.)

Техникалық талаптар: фокус-топ кезінде проектор арқылы мәтін мен көрнекі материалдарды көрсету қажет. Фокус-топтың әр қатысушысына жазбаша құралдар (қағаз және қалам), ақпараттық материалдар (жоба туралы қысқаша ақпарат және зерттеу нәтижелері бойынша аналитикалық материал) кіретін үлестірме материалдар берілуі керек. Фокус-топ кезінде аудио-бейне жазбаны фокус-топтың барлық қатысушыларын, модераторды және проектор экранын көруге мүмкіндік беретін көзқарас тұрғысынан жүргізу керек. Фокус-топ кезінде сонымен қатар фотография қажет (кем дегенде 20 фотосурет жоғары сапалы жеке және жеке жоспар). Жобаның баннерін орнату да міндетті шарт болып табылады.

Модератордың міндеттері:

- пікірталас ұйымдастырады
- қатысушылардың белсенділігін көтермелеу
- агрессивті және өз көзқарасын басқаларға таңуға тырысатындарды тыныштандыру
- айтылған ұсыныстарды, ескертулерді, ойларды, фактілерді және т.б. жазу.

ФОКУС-ТОПТЫҢ СЦЕНАРИИ

Кіріспе.

Модератор: Қайырлы күн, құрметті фокус-топ қатысушылары! Менің атым _____. Мен бүгін Қоғамның дамуын ақпараттық қолдаудың жеке қорымен таныстырамын.

Қор Қазақстан Республикасы Ақпарат және әлеуметтік даму министрлігінің қолдауымен «Азаматтық бастамаларды қолдау орталығы» ҰАО мемлекеттік гранты аясында «Аймақтар бойынша, оның ішінде ауылдық жерлердегі тұрғындардың мұқтаждықтары мен қажеттіліктерін бағалауды жүргізу» жобасын жүзеге асыруда. Жобаның мақсаты - әзірленген басқару шешімдері мен нормативтік актілердің халықтың қажеттіліктері мен қажеттіліктеріне сәйкес келуіне байланысты Қазақстан Республикасы халқының өмір сүру сапасын жақсарту.

Жоба аясында ауқымды зерттеу жүргізілді, оған 30 сарапшы мен еліміздің барлық аймақтарынан 2600 азамат қатысты. Нәтижесінде өңірлер тұрғындарының сұраныстарының өзектілігі, олардың қанағаттану деңгейі, сондай-ақ еліміздің қалалары мен ауылдарының тұрғындарының өзекті мәселелері туралы мәліметтер жинақталған және талданған.

Біздің алдымызда бірнеше міндеттер тұр:

1. Зерттеу барысында алынған нәтижелерді қарастыру
2. Нәтижелердің толықтығы мен дұрыс болуын талқылау.
3. Қазақстан Республикасы халқының өмір сүру сапасын жақсарту мақсатында зерттеу нәтижелерін қолдану бойынша ұсыныстар әзірлеу

Топпен танысу.

Модератор: Енді сізден өз атыңызды, ұйымыңызды және лауазымыңызды атай отырып, өзіңізді таныстыруды сұраймын.

Қатысушылар: өз кезегінде аты-жөнін, ұйымды және лауазымын айтады.

Модератор: Рахмет! Маңызды жұмысты бастамас бұрын, сізден фокус-топтың ұйымдастырылуы мен мазмұнына қатысты сұрақтар қоюыңызды сұраймын.

Қатысушылар: сұрақтар қояды.

Модератор: қатысушылардың сұрақтарына жауап береді.

Модератор: егер басқа сұрақтар туындамаса, біз жұмысымыздың мазмұнды бөлігін бастаймыз.

Аймақтар бойынша, оның ішінде ауылдық жерлердегі халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктерін бағалаудың нәтижелерін жариялау.

Модератор: Проектор арқылы көрсетеді және зерттеу нәтижелері туралы түсініктеме береді.

Модератор: Таныстырылымнан кейін қатысушыларды сұрақтар қоюға шақырады.

Қатысушылар: сұрақтар қояды.

Модератор: қатысушылардың сұрақтарына жауап береді.

Модератор: егер сұрақтар туындамаса, біз жұмысымыздың келесі бөлігіне көшеміз.

Зерттеу барысында алынған нәтижелерді талқылау.

Модератор: біз нәтижелерді шолуды аяқтадық. Енді сізден қарастырылған мәліметтерге қатысты пікіріңізді сұраймын: олардың толықтығы, дәлдігі, маңыздылығы. Егер сіздің халықтың сұранысы мен талабы саласындағы сипатталған проблемалар туралы өзіңіздің көзқарасыңыз болса, сізден оны білдірулеріңізді сұраймын.

Қатысушылар: зерттеу деректері туралы түсініктеме.

Модератор: Сіздің белсенділігіңіз үшін рахмет! Енді біз жұмысымыздың соңғы бөлігін бастаймыз.

Әзірленген басқару шешімдері мен нормативтік актілердің халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктеріне сәйкес келуіне байланысты зерттеу нәтижелерін Қазақстан Республикасы халқының өмір сүру сапасын жақсарту мақсатында қолдану бойынша ұсыныстарды талқылау.

Модератор: Енді біз «Миға шабуыл» форматында жұмыс жасаймыз. Енді сіздерге зерттеу нәтижелерін енгізу бойынша ұсыныстарды талқылап, толықтыруды ұсынамын.

Модератор: ұсыныстарды оқып шығыңыз.

Қатысушылар: ескертулер мен ұсыныстар мен толықтырулар енгізеді

Модератор: флип-диаграммаға қатысушылардың пікірлерін жазады

Қорытынды

Модератор: Бүгін бізде жемісті жұмыс болды. Сіз осы жоба аясындағы Қордың болашақтағы қызметін сайт пен әлеуметтік желілерде қадағалай аласыз.

Фокус-топқа қатысқаныңыз үшін рахмет!

Аймақтық БАҚ контент- талдау әдісі

Контент талдаудың **мақсаты**- таңдалған уақыт аралығында көрсетілген көрсеткіштер бойынша халықтың қажеттіліктері мен қажеттіліктерін қамту жиілігі мен сапасын бағалау болып табылады.

Міндеттері:

- 1) зерттелетін тақырып бойынша жарияланымдардың жалпы санын есептеу
- 2) қажетті талдау бірліктерін анықтау
- 3) есепке алу бірлігін анықтау
- 4) қажетті есептеулерді жүргізу

Аймақтық бұқаралық ақпарат құралдарының материалдарын оқу мерзімі - 1 тоқсан.

Мерзімді басылымдар саны - 17 аймақтық БАҚ, 2 республикалық, 1 аналитикалық интернет-портал.

Мәтіндік талдау бірлігі - бұқаралық ақпарат құралдарында халықтың қажеттіліктері мен қажеттіліктері туралы жарияланым. Бұл ақпараттық, аналитикалық сипаттағы мәтіннің бөлігі, сондай-ақ БАҚ-та жарияланған сарапшымен сұхбаттың бөлігі болуы мүмкін.

Зерттеу аясында бұлардың барлығы халықтың проблемаларын, сонымен қатар халықтың қажеттіліктері мен талаптарын көрсететін мақалалар болып табылады.

Есептік бірлік - бұл мәтін бірлігіндегі талдау категориясының пайда болу жиілігін (жүйелілігін) анықтауға мүмкіндік беретін талдау бірлігінің сандық өлшемі. Есептік бірлік белгілі бір сөздердің немесе олардың тіркесімдерінің саны болуы мүмкін.

Келесі қадам - талдау санатын тұтынуды процедуралық есептеу.

Контент талдауының жіктеуіші - бұл барлық категориялар мен талдау бірліктері жинақталған жалпы кесте. Оның мақсаты: зерттеуде қолданылатын әр категория қандай талдау бірліктерін нақты жазып алу. Жіктеуішті сауалнамамен салыстыруға болады, мұнда талдау категориялары сұрақтардың рөлін, ал талдау бірліктері жауаптар рөлін атқарады. Классификатор - басқа құралдардың мазмұнын және талдаудың сәттілігін алдын-ала анықтайтын мазмұнды талдаудың негізгі әдістемелік құжаты.

	<i>Мәтін талдау бірлігі</i>	<i>Санау бірлігі</i>
<i>Білім беру</i>		
1.	Мектепке дейінгі білім беру (балабақшалар, шағын орталықтар)	Жаңа балабақшалардың ашылуы, балабақшаларда, жеке және мемлекеттік балабақшаларда орындардың болмауы
2.	Мектепке дейінгі білім беру сапасы	Жеке және мемлекеттік балабақшалар, мектеп бағдарламасына дайындық, мемлекеттік және жеке балабақшаларда ұстау шарттары, балабақшалардағы балаларға қатысты зорлық-зомбылық
3.	Мектептегі білім сапасы	ҰБТ нәтижелері, Республикалық олимпиадалардың нәтижелері, мектептегі білім сапасы
4.	оқушылардың бос уақытын ұйымдастыру	Балалар лагері, мектеп жанындағы лагерлер, спорттық-сауықтыру лагерлері, сыныптан тыс жұмыстар, балаларға қосымша сабақтар, үйірмелер мен секциялар құны.
5.	Орта және жоғары білімге қол жетімділік	Орта және жоғары білім алуға арналған бюджеттік орындардың (гранттардың) саны. Орта және жоғары білім құны
6.	Орта және жоғары білім сапасы	Орта және жоғары білім сапасы. Колледждер мен жоғары оқу орындарын бітірушілерді оқу аяқталғаннан кейін жұмысқа орналастыру.
<i>Денсаулық сақтау</i>		
7.	Уақытылы медициналық көмекке қол жетімділік	Шұғыл көмек шақыру. Фельдшерлік көмек.
8.	Профилактикалық іс-шаралармен қамтамасыз ету (мысалы, скрининг)	Тұрғылықты жері бойынша патронаж. Телімдік дәрігерлермен байланыс.
9.	Дәрілердің сапасы мен бағасы	Тұрғылықты жері бойынша дәрі-дәрмектермен қамтамасыз ету. Дәріханалардағы дәрі-дәрмектердің бағасы
10.	Өсімталдық денсаулықты қорғау	Ана мен бала өлімі.Зерттеу кезеңінде туылған балалар.
11.	Медперсонал дайындау сапасы	Медицина қызметкерлері.
<i>Жұмыспен қамту</i>		
12.	Жұмыс орнымен қамтамасыз ету	Жұмысқа орналастыру, жастарды орналастыру
13.	Жұмысқа орналастыру қиындықтары	Жұмыссыздық, жастар арасындағы жұмыссыздық
14.	Өзін-өзі қамту феномены	Такси, бала күту, тігін, репетитор ретінде өзін-өзі қамтығандар
15.	Еңбек көші-қоны	Басқа, үлкен қалаға жұмысқа кету

<i>Тұрғынүй жағдайы</i>		
16.	Үймен қамтамасыз етілуі (жалға, меншікке, кепілге т.б)	Үй, жаңа құрылыс, үймен қамтамасыз етілуі
17.	Үймен қанағаттану	Жаңа үй алу проблемасы, ТКШ проблемасы, ЖПК проблемасы.
18.	Үй жағдайын жақсарту мүмкіндігі болуы	Үйге кезек. Ипотека.
<i>Мемлекеттік органдармен байланыс</i>		
19.	Пайда болған мәселелер бойынша жауапты мемлекеттік органдарға қол жетімділік	Анықтама алу. Мемлекеттік қызметтерді алу. Жауапты мемлекеттік қызметкерлердің қабылдауына қолжетімділік.
20.	Қиындық туындаған жағдайда қолдау және көмек көрсету	Мемлекеттік органдардағы қызмет көрсету
21.	Байланыс арналары	Әлеуметтік желілердегі мемлекеттік қызметшілердің белсенділігі. Халықтың сұрақтарына жауап беру жылдамдығы
<i>Жергілікті өзін-өзі басқару органдарымен байланыс</i>		
22.	Жергілікті органдардан келіп түскен өтініштердің сапасы	Жергілікті маслихатқа жүгіну
23.	Жергілікті билік органдарына жүгінудің жиілігі	жүгінудің жиілігі
24.	Жергілікті билік органдарына жүгінудің жиілігі	Халық қауымға, мәслихаттарға жүгінетін негізгі мәселелер
<i>Жалпы әлеуметтік-экономикалық мәселелер</i>		
25.	Экологиялық проблемалар	Өңірдегі экология, экологиялық проблемалар
26.	Жемқорлық мәселелері	Жемқор, пара,
27.	Дін мәселесі	Секта, сектанттар, дін, діни ағым
<i>Қауіпсіздік</i>		
28.	Мектептегі және басқа оқу орындарындағы қауіпсіздік	(буллинг) Балаларды қорлау
29.	Жолдағы қауіпсіздік	Облыс жолдарындағы негізгі қауіптер. Апат Түнде қауіпсіздік.
30.	Жыныстық мәселе	Зорлау, жас жеткіншектерді азғындау

2. Тіркеу картасы немесе кодтау матрицасы - онда талдау бірліктерін сипаттайтын есепке алу бірліктерінің саны көрсетілген

		Шот бірлігі. Мазмұны бойынш		
		<i>Халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктері бойынша іс-әрекеттерді оң бағалау (+)</i>	<i>Халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктеріне сәйкес іс-әрекеттерді бейтарап бағалау (0)</i>	<i>Халықтың мұқтаждықтары мен қажеттіліктері бойынша іс-әрекеттерді теріс бағалау (-)</i>
Білім беру				
1.	Мектепке дейінгі білім беру (балабақшалар, шағын орталықтар)			
2.	Мектепке дейінгі білім беру сапасы			
3.	Мектептегі білім сапасы			
4.	Оқушылардың бос уақытын ұйымдастыру			
5.	Орта және жоғары білімге қол жетімділік			
6.	Орта және жоғары білім сапасы			
Денсаулық сақтау				
7.	Уақытылы медициналық көмекке қол жетімділік			
8.	Профилактикалық іс-шаралармен қамтамасыз ету (мысалы, скрининг			
9.	Дәрілердің сапасы мен бағасы			
10.	Өсімталдық денсаулықты қорғау			
11.	Медперсонал дайындау сапасы			
Жұмыспен қамту				
12.	Жұмыс орнымен қамтамасыз ету			
13.	Жұмысқа орналастыру қиындықтары			

14.	Өзін-өзі қамту феномены			
15.	Еңбек көші-қоны			
<i>Тұрғынұй жағдайы</i>				
16.	Үймен қамтамасыз етілуі (жалға, меншікке, кепілге т.б)			
17.	Үймен қанағаттану			
18.	Үй жағдайын жақсарту мүмкіндігі болуы			
<i>Мемлекеттік органдармен байланыс</i>				
19.	Пайда болған мәселелер бойынша жауапты мемлекеттік органдарға қол жетімділік			
20.	Қиындық туындаған жағдайда қолдау және көмек көрсету			
21.	байланыс арналары			
<i>Жергілікті өзін-өзі басқару органдарымен байланыс</i>				
22.	Жергілікті органдардан келіп түскен өтініштердің сапасы			
23.	Жергілікті билік органдарына жүгінудің жиілігі			
24.	Жиі жүгінетін сұрақтар			
<i>Жалпы әлеуметтік-экономикалық мәселелер</i>				
25.	Экологиялық проблема			
26.	Жемқорлық мәселесі			
27.	Дін мәселесі			
<i>қауіпсіздік</i>				
28.	Мектептегі және басқа оқу орындарындағы қауіпсіздік			
29.	Жолдағы қауіпсіздік			
30.	Жыныстық мәселе			

3. Кодтаушыға нұсқаулық

1) мұрағаттан облыстық және республикалық басылымдардың санын табу;

- 2) талдау және есепке алу бірліктеріне сәйкес мақалаларды таңдау;
- 3) басылымның тоналдылығын анықтаңыз және тіркеу картасына жазу.
- 4) талдаудың әр бірлігі үшін ең аз (3) үш қызықты жазба ұсыну қажет.

4. Талданатын құжаттардың каталогы (тізімі)

Баспа атауы	Автор	Көлемі	Зерттелетін талдау бірліктерін пайдалану мөлшері

5. Классификатор.

Міндетті процедура. Бұл процедура міндетті болып табылады және ол сізге бір жағынан құралдардың дұрыстығын (зерттеу мақсаттарына теориялық сәйкестік), екінші жағынан тұрақтылықты (нәтижелердің репродукциясы) тексеруге мүмкіндік береді.

Дәлелдеме талдау категорияларына сәйкес келетін талдау блогын үш түрлі мақалада іздеу арқылы дәлелденеді. Егер құжат мәтіні жаңа талдау бірліктерін таппаса, онда мағыналық бірліктердің «өрісі» таусылды деп болжауға болады.

Тұрақтылық кодтауды сол құжаттардың мәтінінде немесе әртүрлі адамдарда қайталау арқылы қамтамасыз етіледі. Егер айырмашылық 5% -дан аспаса, онда классификатордың тұрақтылығы туралы айтуға болады.

6. Мазмұнды талдауды есептеу - алынған деректерді санау және түсіндіру.